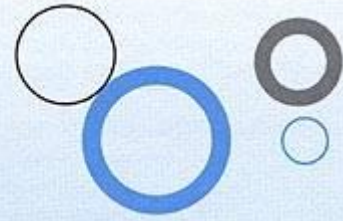

Werkgroep
Ecologisch
Waterbeheer

23 april ALV

Nieuwsbrief

april 2015

Locatie ALV: Nieuw Land, Oostvaardersdijk 113, 8242
PA Lelystad

INHOUD

VAN DE VOORZITTER	3
VAN DE SECRETARIS	4
NIEUWS THEMAGROEPEN	6
PROGRAMMA ALV WEW	7
Concept VERSLAG ALV 21 mei 2014	9
BERICHT VAN DE PENNINGMEESTER	12
NIEUWS UIT HET VELD	17

NIEUWSBRIEF VAN DE WERKGROEP ECOLOGISCH WATERBEHEER

De **NIEUWSBRIEF** is een uitgave van de Werkgroep Ecologisch Waterbeheer. De werkgroep is een vereniging die zich inzet voor een optimale benutting van ecologisch kennis ten behoeve van het waterbeheer in Nederland.

Artikelen, advertenties en mededelingen kunnen aangeleverd worden tot 4 weken vóór een Algemene Ledenvergadering, bij voorkeur via email zonder opmaak. Zie voor redactieadres hieronder

Bestuur

Voorzitter

Reinder Torenbeek
Torenbeek Consultant
Tesselschadelaan 33
7314 LL Apeldoorn
email: reinder@torenbeek.nl

Secretaris

Ellis Penning
Deltares
Postbus 177
2600 MH Delft
e-mail: ellis.penning@deltares.nl
Voor WEW-zaken: secretaris@wew.nu

Penningmeester

Ronald Bijkerk
Koeman en Bijkerk ecologisch advies en onderzoek
Postbus 111
9750 AC Haren
Email: r.bijkerk@koemanenbijkerk.nl

Contactpersonen themagroepen

Actief Biologisch Beheer (ABB)

Gerard Ter Heerdt
e-mail: Gerard.Ter.Heerdt@waternet.nl
Bas van der Wal
e-mail: Bas.van.der.Wal@stowa.nl
Edwin van der Pouw Kraan
e-mail: evanderpouwkraan@hotmail.com

Kaderrichtlijn Water

Sebastiaan Schep
e-mail: s.schep@witteveenbos.nl

Sloten

Edwin Peeters
e-mail: edwin.peeters@wur.nl
e-mail: hoogenboom@tiscali.nl

Biologische waterbeoordeling

Reinder Torenbeek
email: reinder@torenbeek.nl
Ronald Bijkerk
e-mail: r.bijkerk@koemanenbijkerk.nl

Databeschikbaarheid

Gerwin Bonhof
e-mail: g.h.bonhof@koemanenbijkerk.nl

Ecologie en Ethiek

vacant

Exoten

Roelf Pot
email: roelfpot@wxs.nl
secretaris: Karin Didden
e-mail: karin.didden@wur.nl

Communicatie

Roelf Pot
email: roelfpot@wxs.nl

Artikelen uit dit blad mogen worden overgenomen onder volledige bronvermelding.

Redactie Nieuwsbrief:
Evalyne de Swart,
evalyne.deswart@grontmij.nl

VAN DE VOORZITTER

Kleine wateren

Onlangs had ik een gesprek met een afdelingshoofd van de divisie Beheer & Ontwikkeling van Staatsbosbeheer (SBB) in Driebergen. Een kennismakingsgesprek zou het worden. Maar dat werd het niet. In plaats daarvan daagde hij mij uit te praten over de vraag wat Staatsbosbeheer met aquatische ecologie moest. Hij legde uit dat SBB sterk afhankelijk is van geldstromen en subsidies, en dat deze gekoppeld zijn aan afrekenbare doelen. Het Subsidiestelsel Natuur en Landschap (SNL) is wat dat betreft een van de belangrijkste regelingen. Bij de doelen volgens het SNL speelt aquatische ecologie niet of nauwelijks een rol. Dat is opmerkelijk. Ook bij de Natura 2000 doelen worden geen (volwaardige) aquatisch-ecologische doelen geformuleerd. Vanuit het natuurbeheer is er klaarblijkelijk nauwelijks aandacht voor aquatisch-ecologische waarden. Het Aquatisch Supplement bij het Handboek Natuurdoeltypen heeft wat dat betreft zijn weg nog onvoldoende gevonden.

Natuurlijk: SBB heeft ook veel terreinen met water in bezit. Denk maar aan (delen van) Grevelingen, Haringvliet, Biesbosch, Oostvaardersplassen, Weerribben en Lauwersmeer. In (bijna?) al deze gebieden speelt aquatische ecologie een belangrijke rol. Maar SBB leunt in die gevallen op de waterschappen als het gaat om kennis, monitoring en onderzoek. Nog steeds geen reden voor SBB om zelf actief met aquatische ecologie aan de gang te gaan. Ook bij beekherstel en zelfs bij vennen kijkt SBB naar de waterschappen als het om aquatische ecologie gaat.

En de waterschappen? Bij veel waterschappen zijn de wettelijke verplichtingen volgens de Kaderrichtlijn Water (KRW) praktisch het enige wat er op het gebied van aquatische ecologie gebeurt (uitzonderingen daargelaten). We zien dat tot uiting komen bij (uitgaven voor) maatregelen, maar ook bij de monitoring. De aandacht voor monitoring buiten de KRW-waterlichamen is bij veel waterschappen op een laag pitje gezet.

Het gaat dus op dit moment vooral mis bij kleine wateren: wateren die niet als KRW-waterlichaam begrensd zijn. Terreinbeheerders hebben geen direct belang bij aquatisch ecologisch onderzoek in deze wateren of kijken wat dat betreft naar de waterschappen. En de waterschappen hebben (nog?) geen wettelijke verplichting hier aandacht aan te schenken. Gelukkig wordt momenteel in veel provincies samen met de waterschappen gewerkt aan doelen voor deze kleine wateren, vooral voor de ecologisch waardevolle. De handleiding van IPO, UVW en STOWA is daarbij vaak leidend. Maar wettelijk verplicht is dit (nog) niet.

Het wordt tijd dat we beleid voor deze (ecologisch waardevolle) kleine wateren op nationaal (of Europees?) niveau gaan verankeren en op die manier verplicht gaan stellen. Nog belangrijker is dat aquatisch-ecologische doelen een volwaardige plaats gaan krijgen in het natuurbeleid, bijvoorbeeld bij Natura 2000 en bij SNL. Natuurbeheerders en aquatisch-ecologen moeten (meer) met elkaar in gesprek. Op lokaal niveau als het gaat om onderzoek en beheer, en op nationaal en Europees niveau als het gaat om beleid en wetgeving. Werk aan de winkel, zou ik zeggen!

Reinder Torenbeek

VAN DE SECRETARIS

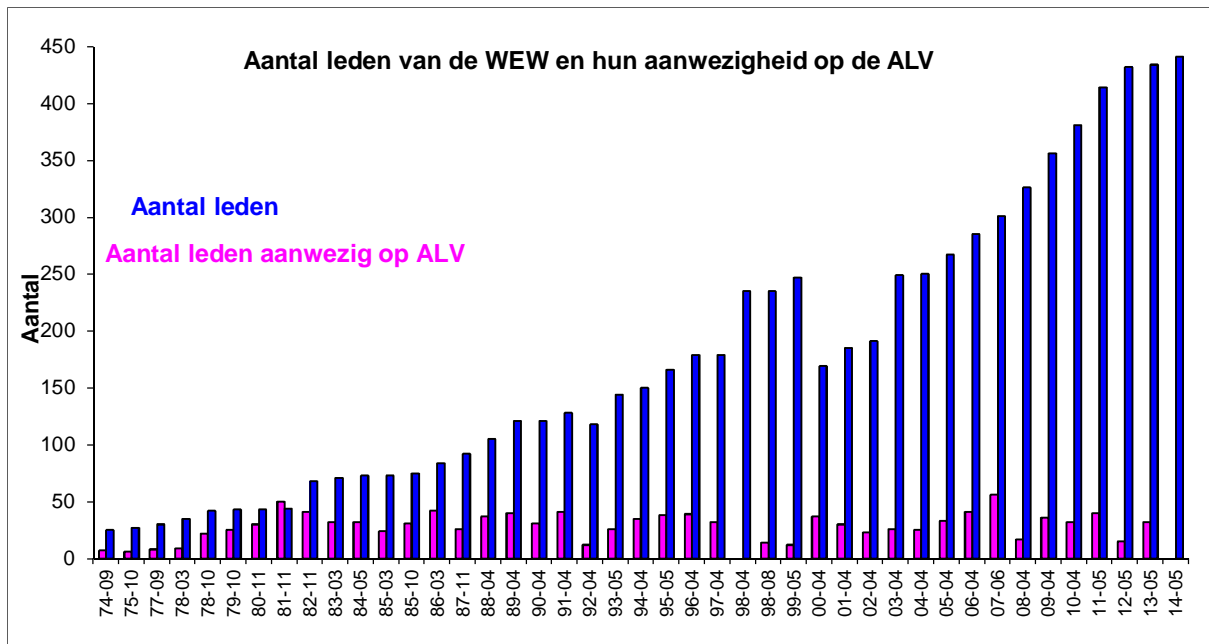
Vorig jaar stelde ik u de vraag of het nuttig zou zijn om actief NIEUWE leden te gaan werven, zodat de activiteiten die we organiseren een groter publiek trekken. Ik heb daar geen duidelijk antwoord op mogen ontvangen, maar kan wel wat resultaten geven. Zonder verdere actieve actie van onze kant (het bestuur) is de teller met het aantal leden wederom gestaag geklommen van 441 naar 453 leden. We mochten in 2014 16 nieuwe leden verwelkomen en 3 leden uitschrijven door verandering van werkveld en betreuren het overlijden van Paul Jeschar.

Ook hebben we weer een aantal mooie activiteiten mogen uitvoeren en jullie middels 7 mededelingen op de hoogte proberen te houden van activiteiten van de WEW en daarbuiten. Wees welkom om ook zelf activiteiten aan te melden voor deze mededelingen, u bereikt een flinke groep vakgenoten. Ik merk wel dat de hoeveelheid mededelingen is afgenomen de laatste tijd en ook het aantal mensen dat actief onderwerpen aandraagt om op te pakken. Misschien moet ik u dit keer dus een andere vraag stellen: is het nuttig om actief ACTIEVE leden te gaan werven dit jaar, zodat we niet alleen met de activiteiten die we uitvoeren een groter publiek trekken, maar ook MEER activiteiten kunnen ontplooiën? Op die manier kunnen discussies zoals die over de biologische waterbeoordeling beter en breder landen in organisaties.

Natuurlijk: een lezend lid is beter dan geen lid, want velen van u komen dit jaar naar de ALV, die we wat breder hebben opgezet, in samenwerking met het Hoogheemraadschap van Rijnland en de STOWA (98 deelnemers, incl. 59 WEW-leden). En hoe meer lezende leden, hoe breder het klankbord voor actieve leden, die kritisch en innovatief willen zijn op het gebied van hydrobiologische monitoring en op de manier waarop we gebruik maken van beschikbare ecologische gegevens en beoordelingsmethoden. Echter, de WEW draait op vrijwilligers en vele handen maken licht werk. Een actieve inbreng van leden geeft een actieve vereniging.

Ik kijk erg uit naar de discussie op deze ALV over de effecten van de Quaggamosselen op onze kijk op Nederlandse wateren en het beheer daarvan. Samen staan we sterk, samen zijn we kritisch, samen weten we meer,

Tot op de ALV!
Ellis Penning, secretaris WEW

NIEUWS UIT DE THEMAGROEPEN

Themagroep KRW

De themagroep KRW is in het afgelopen jaar niet bijzonder actief geweest. Daarnaast is Evalyne de Swart teruggetreden als trekker en zijn we op zoek naar leden die als trekker een actieve bijdrage willen leveren aan deze themagroep.

Hebben jullie suggesties voor activiteiten van de themagroep KRW? Of wil je een bijdrage leveren als trekker van deze themagroep. Laat het ons weten!

Sebastiaan Schep

Themagroep Ecologie en Ethiek

Per december 2014 zijn Bram en Lowie van Liere gestopt met de themagroep Ecologie en Ethiek. De redenen daarvoor zijn drukke werkzaamheden en een tweede poging om met pensioen te gaan. Het bestuur zoekt naar opvolgers.

Bram en Lowie willen diegenen, die meededen aan de bijeenkomsten over otters en muskusratten hartelijk danken voor hun belangstelling en medewerking.

Bram en Lowie van Liere

Themagroep biologische waterbeoordeling 4.0

Deze themagroep is bezig een online Handboek Ecologische Waterbeoordeling op te zetten. Het wordt vormgegeven als Wiki, waaraan (voorlopig) alleen WEW-leden kunnen bijdragen door teksten aan te leveren of te wijzigen. Na controle door een tweede lezer, wordt een pagina over een bepaald onderwerp vrijgegeven, en is daarna in te zien door iedereen.

Roelf Pot heeft opdracht gekregen de web-applicatie te bouwen. Dat is inmiddels gebeurd (<http://www.wew.nu/bw40/item.php?id=0>; of kijk op de wew-site onder themagroep BW4.0). Inmiddels zijn veel teksten door diverse WEW-leden aangeleverd. Sommige pagina's zijn vrijgegeven.

De laatste tijd wordt er echter weinig gewerkt aan nieuwe teksten. We organiseren binnenkort een bijeenkomst (datumprikker gaat al rond) om te kijken hoe we verder moeten.

Reinder Torenbeek

Van de overige themagroepen is geen nieuws ontvangen.

KENNISDAG QUAGGAMOSSELEN

Highlights:

- Veroorzaakt de quaggamossel een verbetering van het doorzicht?
- Leidt de aanwezigheid van de quagga in een watersysteem eenvoudiger tot doelrealisatie?
- Kan de quagga ingezet worden als maatregel tegen blauwalgbestrijding?
- Veroorzaakt de quagga een afname van voedselbeschikbaarheid voor zoöplankton en vis?
- Verandert de aanwezigheid van quaggamosselen de soortensamenstelling?
- En; wat zijn de sociaal- economische effecten?

Er vindt een opmerkelijk verschijnsel plaats in een aantal Nederlandse wateren: Het doorzicht neemt toe door een afname aan chlorofyl terwijl nutriëntenconcentraties nagenoeg gelijk blijven. Een mogelijke verklaring is de opkomst van de quaggamossel (*Dreissena rostriformis bugensis*), een invasieve exoot die sinds 2006 meer en meer wateren koloniseert en domineert. De quaggamossel is een "filterfeeder" en filtert o.a. fytoplankton en ander organisch materiaal, waardoor het doorzicht toeneemt.

Vanuit de literatuur (met name de VS) is er bekend dat de effecten van quaggamosselen op het watersysteem dermate substantieel zijn dat het voor waterbeheerders essentieel is inzicht te krijgen in de effecten op het Nederlandse watersysteem.

23 april organiseren het Hoogheemraadschap van Rijnland, Werkgroep Ecologisch Waterbeheer (WEW) en de STOWA een kennisdag over Quagga te Lelystad. Deze dag is tevens de Algemene Ledenvergadering van de WEW. Bovenstaande vragen staan centraal. De dag zal beginnen met een plenair gedeelte waar vanuit verschillende invalshoeken en gebieden ingegaan zal worden op de huidige stand van zaken en op de bekende effecten. In de middag zal er in kleinere groepen gediscussieerd worden over thema's zoals: Hoe om te gaan met monitoring? quagga als maatregel/ maatregelen tegen quagga? Welke kennisvragen zijn er? Als afsluiting vindt er een plenaire terugkoppeling plaats en een algehele beschouwing: Hoe nu verder?!

Praktische informatie

Datum: 23 april. 09:30 – 16:30.

Locatie: Nieuw Land, Oostvaardersdijk 113, 8242 PA Lelystad.

Informatie + aanmelding

Aanmelden kan via de website van de WEW: www.wew.nu/opgave

Detailprogramma (voorlopig)

09:30 – 10:00	Inloop + koffie/thee	
10:00 – 10:05	Welkom	Reinder Torenbeek - dagvoorzitter
10:05 – 10:30	Over quagga's – exoot met potenties?	Bram bij de Vaate – Waterfauna
10:30 – 10:50	Quagga's in regionale wateren	Marloes van der Kamp/ Bruce Michielsen – Hoogheemraadschap van Rijnland
10:50-11:10	Quagga's in rijkswateren: IJsselmeergebied	Ruurd Noordhuis – Deltares
11:10-11:30	Quagga's in rijkswateren: Rivierengebied	Rob Leuven – Radboud University Nijmegen
11:30-12:00	Sociaal economische kijk op Quagga's	Willie van Emmerik – Sportvisserij Nederland
12:00-13:30	Lunch: buitenexcursie – wandeling langs de oevers van het Markermeer	
13:00-13:30	WEW-leden: huishoudelijk deel Algemene Ledenvergadering • opening en mededeling • notulen ALV 21 mei 2014 • financieel jaarverslag 2014 • nieuws uit de themagroepen • overig (waaronder toekomst biologische monitoring in NL)	
13:30-14:00	Quagga's: Droom of nachtmerrie? – introdactie op de middagdiscussies	Miguel Dionisio Pires - Deltares
14:00 – 15:00	Discussiegroep I: Hoe te monitoren?	Bram bij de Vaate – Waterfauna Bart Schaub – Hoogheemraadschap van Rijnland
	Discussiegroep II: Quagga uitzetten ja of nee?	Arjenne Bak – Bureau Waardenburg Harm Gerrits – Hoogheemraadschap van Rijnland
	Discussiegroep III: Quagga's en de KRW- beoordelingen	Bas van der Wal – STOWA Ellis Penning - Deltares
15:15 – 15:45	Algemene terugkoppeling van de discussiegroepen	Discussieleiders
15:45-16:30	Afsluiting: Hoe nu verder?	Dagvoorzitter
16:30	Borrel	

CONCEPT VERSLAG ALV 21 MEI 2014

Aanwezig op de ALV: 64 leden, 7 leden waren met kennisgeving afwezig. De WEW telde op 21 mei 2014 441 leden.

1. Opening

Voorzitter Reinder Torenbeek opent de vergadering om 12.15 uur.

2. Mededelingen

Agenda wordt goedgekeurd

Ellis heeft alle WEW-uitgaven gedigitaliseerd en zal deze beschikbaar maken via de website (**Actie 1. Ellis**). Hard copies kunnen nog bij Ronald aanwezig en kunnen via hem worden besteld.

3. Verslag van de vorige ALV vergadering (zie Nieuwsbrief).

Het verslag wordt zonder verder opmerkingen goedgekeurd.

4. Themagroepen.

Een uitgebreid verslag van de verschillende subgroepen staat in de Nieuwsbrief.

Themagroep dataverwerking

De themagroep dataverwerking is niet opgenomen in het verslag van de nieuwsbrief, Roelf Pot neemt het stokje hier over van Gerwin, die geen tijd meer heeft.

WEW stuurgroep

Reinder wil graag een stuurgroep van jonge leden opzetten (zie stuk in de nieuwsbrief met voorstel hiervoor). De ALV vindt dit een goed initiatief en er wordt gevraagd naar kandidaten die willen instappen. Ralf Verdonschot, Martin Droog, Harry Boonstra, Jan Kranenbarg, Carlo Rutjes en Ellis Penning zullen samen met Reinder de eerste ploeg vormen. Reinder organiseert de eerste vergadering (**Actie 2. Reinder**)

5. Financiën, verslag over 2013 en begroting 2014 (zie Nieuwsbrief).

Penningmeester Ronald Bijkerk licht de begroting 2014 en financieel verslag 2013 toe. WEW is een financieel gezonde organisatie doordat veel mensen zich belangeloos inzetten en de STOWA de vergaderruimte gratis ter beschikking stelt. Dit jaar zullen we een negatief saldo hebben door voorziene activiteiten. Ronald stelt voor de contributie voor individuele leden ook dit jaar op 0 Euro te houden. Vergadering keurt dit onder acclamatie goed (**Besluit 1**).

- Kascommissie: Rick Wortelboer en Jako van der Wal hebben de financiën bekeken en vergeleken met bankafschriften. Zij hebben een betrouwbaar financieel beeld geconstateerd en verzoeken de vergadering de penningmeester voor 2013 te dechargeren. Vergadering keurt dit onder acclamatie goed (**Besluit 2**).

6. Benoeming nieuwe kascommissie.

- *Jako van der Wal treedt af, een nieuw lid moet gekozen worden*

Miriam Collombon wil het stokje graag overnemen, hetgeen de goedkeuring van de ALV heeft (**Besluit 3**).

7. Rondvraag

Geen vragen

8. Volgende vergaderdatum

Voorstel voor de volgende ALV: 1^e donderdag na de meivakantie? De nieuwe stuurgroep WEW zal nadenken over een inhoudelijk onderwerp (**Actie 3. WEW Stuurgroep**).

Donderdag 23 april 2015

9. Sluiting van de huishoudelijke vergadering om 12.40 uur.

Gedichten uit de voordracht van Ivo de Wijs op het wetenschappelijk deel van de ALV 2014

Waterballade

Ik zet het graag nog even zwart op wit
Opdat u zich niet later komt beklagen
Het water is ons dierbaarste bezit
Zelfs springvloed, zelfs extreme regenvlagen
Vervullen ons met trots en welbehagen
Rijn, Maas en Schelde, Aa en Ee en IJ
Het gaat zoals het ging in vroeger dagen
Wanneer het water roept, dan komen wij

Ik heb 't nog eens voor u doorgespit
En de historieboeken opgeslagen
Piet Hein, Van Speijk, De Ruijter, lui met pit
Die stuk voor stuk hun leven wilden wagen
Die tot de horizon slechts water zagen
Totdat hun grote hartstocht, vrij en blij
Op u en mij hier werd gedragen
Wanneer het water roept, dan komen wij

Ja, zelfs op een symposium als dit
Zien wij het water aan de oevers knagen
En raken wij, als onze vorst, verhit
Als wij de golven horen donderjagen
Wij gaan het water ecologisch schragen
Wij dragen allemaal ons steentje bij
En ik help mee, en desnoods loop ik stage
Wanneer het water roept, dan komen wij

Prinsheerlijk zullen troebelen vervagen
Er wacht een mooie toekomst, volgens mij
En hoe dat komt, dat hoeft u niet te vragen
Wanneer het water roept, dan komen wij

Biesbos

Als de show is afgelopen
Wandel ik de zondag in
Zwaait de wereld voor mij open
Van de Wadden tot het Zwin
Dan begeef ik mij bij voorkeur
Naar een streek die blijvend boeit
Naar de onvolprezen Biesbos
Waar de Biesbosbosbes groeit
(bis)
Naar de onvolprezen Biesbos
Waar de Biesbosbosbes groeit

Strijk en zet, elk jaargetijde
Trek ik moederziel te voet
Door de Wieden en de weiden
Van Oost-Groningen naar Groet
Maar het aller-allerliefste
Stap ik monter en kordaat
Door de Biesbosbosbesbiezen
Waar de biesbosbosbes staat
(Bis)
Door de Biesbosbosbesbiezen
Waar de biesbosbosbes staat

Met een halm tussen de tanden
Zwervend door mijn koninkrijk'
Van de heuvels naar de stranden
Van Westzaan naar Oisterwijk
Maar ik tril pas van ontroering
En ik juich van euforie
Als ik op de Biesbosbosbes
Biesbosbosbesbeestjes zie
(Bis)
Als ik op de Biesbosbosbes
Biesbosbosbosbeestjes zie

As de Vara mij bekogelt
Met een onverwacht ontslag
Als ik uitgevroegevogeld
Ander werk moet zoeken – ach
Dan verschaf ik mij een bootje
Ergens aan de Bergse Maas
En dan word ik in de Biesbos
Biesbosbosbesbeestjesbaas
(Bis)
Ja, dan word ik in de Biesbos
Biesbosbosbesbeestjesbaas

En kan ik geen bootje vinden
Geen probleem – dan ga ik dus
Naar mijn dagtaak met de Biesbos-
Bosbesbeestjesbaasjesbus

Grijs en stram reis ik nog immer
Naar mijn zelfverkozen klus
Met de oude Biesbosbosbes
Beestjesbaasjesbesjesbus
(Bis)
Met de Bossche Biesbosbosbes
Beestjesbaasjesbesjesbus

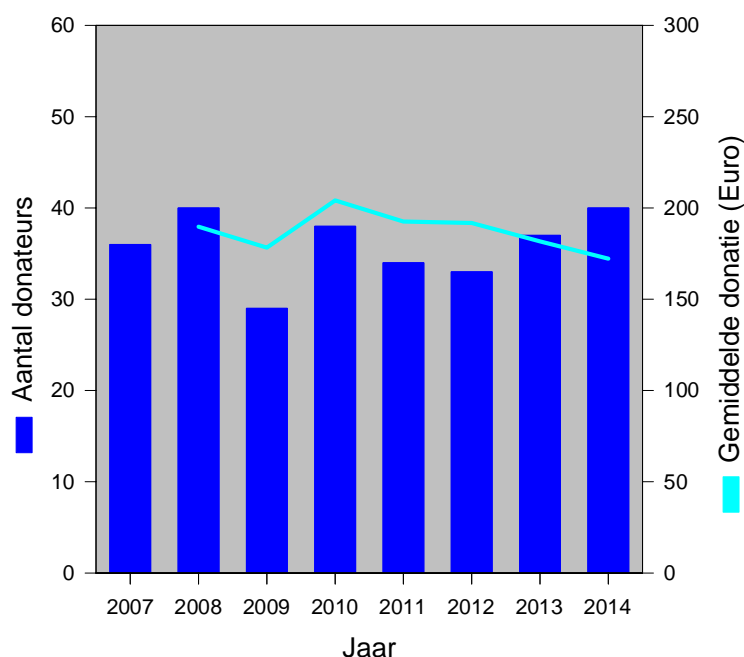
BERICHT VAN DE PENNINGMEESTER

In het financieel verslag over het boekjaar 2014 zijn alle baten en lasten opgenomen die betrekking hebben op dit boekjaar, ongeacht de datum van betaling of ontvangst.

Baten

De baten van de WEW komen voor het overgrote deel voort uit donaties. Kleine overige inkomsten (minder dan vijf procent) halen we uit rente en, incidenteel, uit entreegelden van niet-leden en de verkoop van themanummers. Het bedrag aan donaties in het boekjaar 2014 bedroeg 6.545,- Euro en is bijeengebracht door veertig donateurs. Dit bedrag is negen procent hoger dan begroot.

Het aantal donateurs in 2014 is hoger dan in de vijf voorgaande jaren en we hebben drie nieuwe donateurs mogen verwelkomen. Wel is het gemiddelde bedrag per donatie sinds 2010 gestaag gedaald. Ook in onze branche zijn de bestedingen afgenomen, maar de WEW wordt nog steeds gesteund door een grote schare van trouwe donateurs! En evenals in de voorgaande twee jaar konden we voor vergaderingen van het bestuur en themagroepen in 2014 gratis gebruik maken van de faciliteiten geboden door STOWA en Waterschapshuis.

De WEW bestaat bij de gratie van trouwe donateurs. Door fusies neemt het aantal donerende instellingen af en niet alle instellingen doneren elk jaar. Het jaar 2014 was een goed jaar waarin de WEW drie nieuwe donateurs mocht verwelkomen.

Lasten

De lasten over het boekjaar 2014 zijn twee procent hoger dan begroot. De WEW heeft in 2014 een bijdrage gegeven aan de uitgave van het boek Aquatische Ecologie, die van tevoren niet was begroot. Deze onvoorziene kostenpost wordt voor een groot deel echter gecompenseerd door lagere uitgaven voor andere posten.

In Bijeenkomsten/Excursies zijn voor het boekjaar 2014 de kosten gesommeerd voor de ALV en de bijeenkomst van de stuurgroep. Tevens is hierin het verwachte WEW-aandeel in de kosten van de jaarlijkse Exotendag verwerkt. Omdat de facturen hiervoor van 2014 en 2013 nog niet ontvangen zijn, is hiervoor op de balans een reservering voor opgenomen onder het kopje 'nog te betalen'.

De relatief hoge uitgave voor de post Website komt voort uit de ontwikkeling van het Wikipandboek door de themagroep Biologische Waterbeoordeling 4.0.

Resultaat

Het boekjaar is afgesloten met een verlies van 4.764,- Euro, iets lager dan begroot.

Balans

Het eigen vermogen van de WEW is in 2014 afgenomen met 3.764,- Euro en bedraagt per 31 december 2014: 23.676,- Euro.

Donateurs

In 2014 zijn drie donateurs toegetreden. Van de veertig donaties zijn 32 afkomstig van donateurs die de WEW ook in 2013 ondersteunden. In de afgelopen vier jaar heeft de WEW van 45 verschillende instellingen een donatie mogen ontvangen. De helft hiervan heeft de WEW in de periode 2011-2014 jaarlijks een bedrag aan onze vereniging schonken. De andere helft doneert niet ieder jaar, is een nieuwe donateur, of lijkt te zijn afgehaakt. Daarom kan het totale bedrag aan donaties van jaar tot jaar wisselen.

Begroting

De begroting voor 2015 is opgesteld vanuit de wens om geen, of hooguit een bescheiden verlies te leiden, met een blik op de werkelijke kosten en baten in 2014 en voorgaande jaren.

Voorstel

Het voorstel aan de ALV is:

- om de begroting voor 2015 vast te stellen;
- om de contributie voor leden voor 2015 vast te stellen op nul euro.

Haren, 29 maart 2015

Ronald Bijkerk

Resultatenrekening 2014

	Begroting 2014	Werkelijk 2014
Baten		
Donaties	6000	6545
Rente	250	145
Overige	0	0
Totaal baten	6250	6690
Lasten		
Kamer van Koophandel	40	0
Bijeenkomsten/excursies	4000	3267
Bestuursvergaderingen	400	76
Reiskosten	0	51
Attenties	800	86
Themanummers	0	2000
Porto- en kantoorartikelen	50	0
Website	5870	5870
Bankkosten	100	104
Overige kosten	0	0
Totaal lasten	11260	11454
Resultaat	-5010	-4764

Balans per 1 januari 2014

Activa		Passiva	
Betaalrekening	15386	Eigen vermogen	27440
Spaarrekening	13404		
Voorraad themanummers	0		
Nog te ontvangen	675	Nog te betalen	2026
Totaal	29466	Totaal	29466

Toelichting

Nog te ontvangen: In 2014 ontvangen donaties voor het boekjaar 2013

Nog te betalen: Te verwachten rekeningen Exotendagen 2011 en 2013 en bankkosten 4e kw

Balans per 31 december 2014

Activa		Passiva	
Betaalrekening	10370	Eigen vermogen	23676
Spaarrekening	13550		
Voorraad themanummers	0		
Nog te ontvangen	1785	Nog te betalen	2029
Totaal	25705	Totaal	25705

Toelichting

Nog te ontvangen: In 2015 ontvangen donaties voor het boekjaar 2014

Nog te betalen: Te verwachten rekening Exotendagen 2013 en 2014 en bankkosten 4e kw

Begroting boekjaar 2015

	Begroting 2015	Werkelijk 2014	Werkelijk 2013	Werkelijk 2012
Baten				
Donaties	6500	6545	6610	5945
Rente	125	145	271	252
Overige	0	0	20	0
Totaal baten	6625	6690	6901	6197
Lasten				
Kamer van Koophandel	0	0	0	33
Bijeenkomsten/excursies	3800	3267	2736	2427
Bestuursvergaderingen	140	76	210	99
Reiskosten	100	51	0	0
Attenties	100	86	93	51
Themanummers	1000	2000	0	0
Porto- en kantoorartikelen	50	0	30	0
Website	1000	5870	62	61
Bankkosten	120	104	98	98
Overige kosten	0	0	0	0
Totaal lasten	6310	11454	3229	2768
Resultaat	315	-4764	3673	3428

Onze donateurs in 2014

Aquaterra KuiperBurger	RoyalhaskoningDHV
Aquon	RPS Advies en Ingenieurs
Brachion-Idee	Sportvisserij Nederland
Bureau Waardenburg	Stichting Wateropleidingen
Cruydt-Hoeck	STOWA
Ecoquest	Torenbeek Consultant
Grontmij Nederland	Unie van Waterschappen
Herman van Dam Adviseur Water Natuur	Waterschap Aa en Maas
Het Waterlaboratorium NV	Waterschap Groot Salland
Hoogheemraadschap van Delfland	Waterschap Hollandse Delta
Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier	Waterschap Hunze en Aa's
Hoogheemraadschap van Rijnland	Waterschap Noorderzijlvest
Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard	Waterschap Reest en Wieden
Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	Waterschap Rijn en IJssel
Koeman en Bijkerk bv	Waterschap Rivierenland
KWR Water BV	Waterschap Roer en Overmaas
Nelen en Schuurmans	Waterschap Scheldestromen
Onderzoekcentrum B-Ware	Waterschap Vallei en Veluwe
Rijkswaterstaat	Waterschap Vechtstromen
Roelf Pot onderzoek- en adviesbureau	Wetterskip Fryslân

NIEUWS UIT HET 'VELD'

De toekomst van de biologische monitoring in Nederland

Moeten we ons zorgen maken over de toekomst van de biologische monitoring in Nederland?

De kosten van monitoring worden steeds meer het doorslaggevend argument in discussies over nut en noodzaak. Inhoudelijke motieven sneeuwen onder. Waterschappen mopperen omdat de gedwongen winkelnering voor monitoringswerkzaamheden niet heeft geleid tot de kostenreductie die hen was voorgehouden. Aan de andere kant leidt deze investering tot verlies aan werk voor de marktpartijen, die jarenlang, goed en voordeliger, analyses voor de waterschappen uitvoerden. Ontslagen zijn hierdoor onvermijdelijk geworden.

Wat zijn de consequenties hiervan voor de hydrobiologie in Nederland? Wie staat straks nog op om de inhoud een plaats te geven in een discussie over kosten? Kunnen waterschappen nog maatwerk krijgen, of wordt alles gestroomlijnd en gestandaardiseerd? En meten we daarmee wel wat we willen weten? Hoe gaat het met de instandhouding van expertise? En hoe zal het gaan met de kennisontwikkeling en innovatie? Wie zorgen de komende decennia voor nieuwe determinatietabellen en kennisontwikkeling op het gebied van faunistiek en floristiek? Wie gaan de bestaande kennis borgen in de transitie naar nieuwe (DNA) technieken en zijn deze over tien jaar het antwoord op alle monitoringvragen? Is er ruimte voor innovatie en kennisuitbreiding, als productiviteitsverhoging in een gestroomlijnde organisatie de voorrang krijgt boven je onderscheiden in de markt?

Het bestuur van de WEW vraagt de aangesloten leden om hun visie op deze zorgen. En om binnen de eigen organisatie zoveel mogelijk aandacht te vragen voor het belang van goed hydrobiologisch onderzoek en instandhouding van expertise en kennisontwikkeling op dit terrein.

Aanvulling archief Hydrobiologische Vereniging

In 1990 is een inventaris van het archief van de Hydrobiologische Vereniging opgemaakt door L. van der Kamp, P.J. Schroevers en H. van Dam (Een inventarisatie van het archief van de Hydrobiologische Vereniging. Intern Rapport 90/1. Rijksinstituut voor Natuurbeheer, Leersum. 46p).

Aanvankelijk was het archief gehuisvest bij het Rijksinstituut voor Natuurbeheer te Leersum. In 1994 is het verhuisd naar AquaSense TEC te Wageningen en in 1996 is het als archief 1446 in bewaring gegeven bij het Gemeentearchief Amsterdam (thans Stadsarchief). Hoewel er geen actief acquisitiebeleid is gevoerd zijn na 1990 diverse dossiers ter bewaring aangeboden. Daaronder zijn planktongegevens van diverse medewerkers van het voormalige Limnologisch Instituut (Nieuwersluis), met name B.Z. Salomé, vooral uit het plasje Vechten, historische gegevens over de verenigingszaken van de Hydrobiologische Club (alle gedrukte! notulen en agenda's van de vergaderingen), de Hydrobiologische Vereniging en de Nederlandse Vereniging voor Aquatische Ecologie, veel gegevens van desmidiaceeën, diatomeeën en plankton uit de periode 1972 – 1981 van studenten en medewerkers van het Hugo de Vries-laboratorium van de Universiteit van Amsterdam. Een topper hieronder zijn de ongepubliceerde diatomeeëntellingen uit een 11m lange boorkern van het Uddelermeer, een van Nederlands bekendste pingoruïnes.

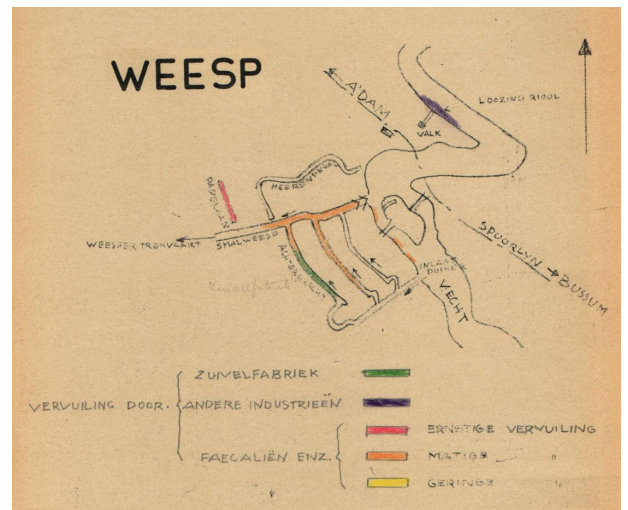
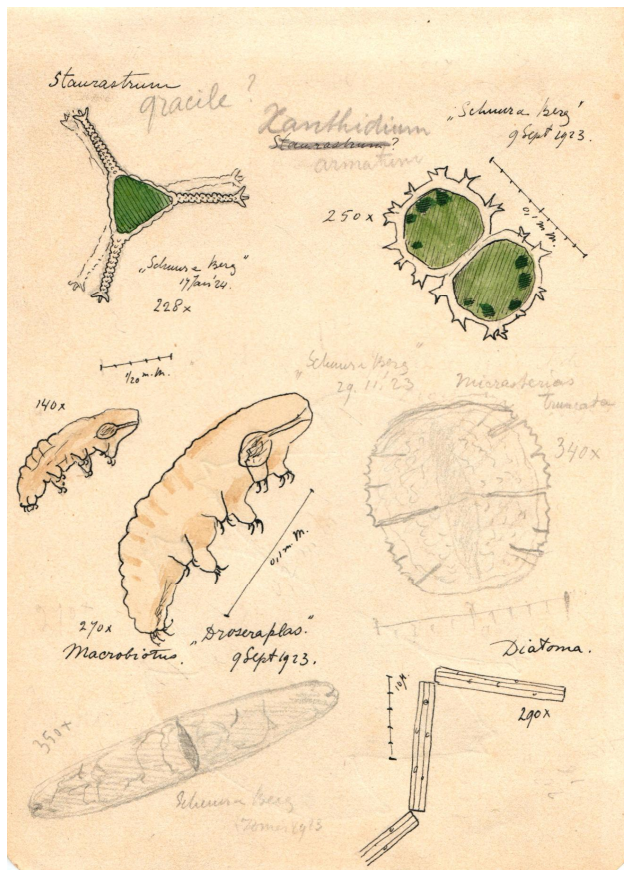

Fig. 1. Watervervuiling in Weesp rond 1935 volgens onderzoek van de Nederlandsche Vereeniging tegen Water-, Bodem- en Luchtverontreiniging (map 315)
 Fig. 2. Tekeningen van venorganismen door M.W. Beijerinck (oorspronkelijk formaat 11 x 15 cm, map 316)

Er zijn hydrobiologische gegevens uit het Meyendelonderzoek (1953-1963). Nog verder terug gaan de plankton- en diatomeeëngegevens van A. van der Werff uit de periode 1923-1950 van diverse Nederlandse gebieden, met o.a. een onthutsende beschrijving van de abominabele waterkwaliteit in het stroomgebied van de Eem, gebaseerd op veldwaarnemingen. Er zijn gegevens van het plankton uit het IJ uit 1916 en een rapportage over de oorzaken van baggervorming in de Amsterdamse grachten van N.L. Wibaut-Isebreë Moens, destijds biologie bij de Amsterdamse GGD. Haar zelfgemaakte uittreksels uit de internationale vakliteratuur laten zien hoeveel moeite het destijds kostte om wetenschappelijk up-to-date te blijven.

Waardevol zijn ook de resultaten van het vooroorlogse onderzoek van de Vereniging Water, Bodem, Lucht naar de waterverontreiniging in Noord-Holland (Figuur 1) en de tekeningen van W.M. Beijerinck van Drentse venorganismen uit 1923 (Figuur 2) zijn zeer charmant. Iets jonger zijn de vele gegevens van P. Leentvaar uit de periode 1946 – 1973, een van de eersten die systematisch veel monsters van plankton en chemie, vooral uit duinmeren, vennen, wielen en oude rivierlopen, maar ook laagveenplassen, zoals het Naardermeer, heeft onderzocht. De meest recente gegevens zijn die van het plankton uit het gebied van de Loosdrechtse Plassen, verzameld van 1979 tot 1986 in het kader van de Werkgroep Onderzoek Loosdrechtse Plassen (WOL), door M.E. van der Meché-Jacobi. Helaas was er geen gelegenheid een uitgebreid register van auteurs en trefwoorden te maken, zoals in de inventarisatie van 1990 wel is gedaan. Dat is enigszins ondervangen door een wat uitgebreidere titelbeschrijving dan voorheen.

Van veel oude onderzoekingen zijn nog monsters en/of preparaten beschikbaar. Die zijn te vinden in Naturalis. Als ongenummerd supplement zijn de originele excursierapporten van oude rivierlopen en vennen van de Stichting Onderzoek Levensgemeenschappen (1954 – 1959) aan het archief toegevoegd.

Oude hydrobiologische gegevens die verloren dreigen te gaan kunnen voor opname in het archief worden aangeboden aan Herman van Dam (020 – 77 23 295, herman.vandam@waternatuur.nl). Ook voor raadplegen van het archief kan met hem een afspraak worden gemaakt.

Herman van Dam, 20 maart 2015

Workshop Beheer en gebruik van ecologische en fysisch-chemische gegevens

Het beheer van ecologische en fysisch-chemische gegevens is bij veel waterschappen een aandachtspunt. In de dagelijkse praktijk loopt men tegen beperkingen aan in het beheer én gebruik. Dinsdagochtend 26 mei 2015 organiseren Nelen & Schuurmans en Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden in Utrecht de workshop 'Beheer en gebruik van ecologische en fysisch-chemische gegevens'. Doel van de workshop is om van elkaar te horen welke behoeftes er zijn en welke knelpunten worden ervaren met betrekking tot het beheer en gebruik van ecologische en fysisch-chemische waterkwaliteitsgegevens. En hoe (kunnen) deze knelpunten worden opgepakt?

Op de workshop willen we graag jullie mening en ervaringen horen met het databeheer en -gebruik van ecologische en fysisch-chemische waterkwaliteitsgegevens. Andersom willen wij graag met jullie delen wat onze visie is en hoe we deze visie hebben uitgewerkt in EFCIS.

Locatie: Zakkendragershof 34-44, Utrecht (Centrum)

Datum: Dinsdag 26 mei 2015

Tijd: 9:00 - 12:00

Aanmelden voor of meer informatie over deze workshop kan door een mailtje te sturen naar masja.stokkers@nelen-schuurmans.nl

Themanummers

De Werkgroep Ecologisch Waterbeheer is een vereniging die zich inzet voor een optimale benutting van ecologisch kennis ten behoeve van het waterbeheer in Nederland. De Werkgroep geeft minimaal één maal per jaar een **NIEUWSBRIEF** uit en heeft daarnaast een publicatiereeks van **THEMANUMMERS**. De themareeks zijn in onderstaand overzicht weergegeven. Op de WEW website is het complete overzicht eveneens opgenomen en via de website zijn een aantal van de meer recente themanummers te downloaden (<http://www.wew.nu/publicaties.php>).

Veel oude themanummers (zie WEW-site Publicaties) zijn nog als rapport beschikbaar. Te bestellen bij de penningmeester tegen kostprijs + verzendkosten.

WEW-01	<i>Biologische Waterbeoordeling. Methoden voor het beoordelen van Nederland oppervlaktewater op biologische grondslag.</i> L. de Lange & M.A. de Rooter, eindredactie, 1977. Werkgroep Biologische Waterbeoordeling. (Niet meer verkrijgbaar)
WEW-02	<i>Biologische waterbeoordeling: instrument voor waterbeheer?</i> P.F.M. Verdonschot & L.W.G. Higler (redactie). 1987. Werkgroep Biologische Waterbeoordeling; Rijksinstituut voor Natuurbeheer, Leersum. (Verkrijgbaar via IBN-Wageningen)
WEW-03	<i>Biologische Waterbeoordeling. Een theoretische beschouwing.</i> Pieter Schroevers, 1991. Een uitgave van de Werkgroep Ecologisch Waterbeheer.
WEW-04	<i>De maakbaarheid van de Natuur.</i> Verslag van een discussiemiddag van de Werkgroep Ecologisch Waterbeheer, Subgroep Standaardisatie. Onder redactie van E.T.H.M. Peeters, P.T.J.C. van Rooy, H.A.M. Ketelaars & M. Fellingier, 1994. Speciale uitgave Nieuwsbrief 20, Werkgroep Ecologisch Waterbeheer.
WEW-05	<i>Levensgemeenschappen van brakke wateren, aanzet tot een beschrijving en bescherming.</i> Werkgroep Ecologisch Waterbeheer, werkgroep Brakke wateren. December 1995. prijs fl 10,-
WEW-06	<i>Beken stromen. Leidraad voor ecologisch beekherstel.</i> Verdonschot P. et al, 1995. WEW-06, STOWA 95-03, Utrecht. (Verkrijgbaar bij firma Hageman Verpakkers, Zoetermeer)
WEW-07	<i>Leidraad voor ecologisch beekherstel in discussie.</i> Discussieverslag n.a.v. het concept: "Beken stromen". Onder redactie van O.Driessen en P. Verdonschot, 1995.
WEW-08	<i>Lijst van de Nederlandse Chironomidae.</i> Alexander Klink en Henk Moller Pillot, mrt 1996.
WEW-09	<i>Habitat evaluatie procedure: een bruikbaar instrument voor het (regionaal) waterbeheer.</i> Verslag van een discussiemiddag (1 november 1995) van de Werkgroep Ecologisch Waterbeheer. Onder redactie van: M. Fellingier, J. Friedrich, E.T.H.M. Peeters, oktober 1996.
WEW-10	<i>De aquatische levende rupsen van Nederland, proeftabel en autecologie.</i> H. Vallenduuk, H. Cuppen en G. van der Velde.
WEW-11	<i>Inlaat van systeemvreemd water.</i> Verslag van discussiemiddagen. Onder redactie van Jan Hylkema en Ria Hunink, september 1997.
WEW-12	<i>Evaluatie en verder ontwikkeling van ecologische beoordelingssystemen.</i> Verslag van een STOWA workshop 3 april 1997 Onder redactie van R. Maasdam en S. Klapwijk, november 1997.
WEW-13	<i>Natte natuur tussen wal en schip?!</i> Verslag van een workshop van de Werkgroep Ecologische Waterbeheer, subgroep standaardisatie. Onder redactie van J.C Friedrich, A. Fortuin en M. Fellingier, november 1997.
WEW-14	<i>Aquatisch-ecologische instrumenten voor de toekomst.</i> Verslag van een workshop van de Werkgroep Ecologisch Waterbeheer subgroep Ecologische Instrumenten in samenwerking met IKC-N en STOWA, Onder redactie van Piet F.M.Verdonschot en Stefanie N. Janssen, juli 1998.
WEW-15	<i>Naar een gedifferentieerde en gebiedsgerichte waternormering.</i> Verslag van een workshop van de WEW subgroep sloten op 17 september 1998. Onder redactie van E. van Dijk.
WEW-16	<i>Naar standaardisatie van visstandmonitoring en –beoordeling.</i> Verslag van een workshop van de WEW subgroep Sloten op 2 december 1998. Onder redactie van S.Semmekrot, december 1999.
WEW-17	<i>Handleiding bemonsteringsapparatuur aquatische macro-invertebraten.</i> Werkgroep Standaardisatie Macro-invertebraten Methoden & Analyses. December 1999.
WEW-18	<i>Handleiding bemonsteringsapparatuur aquatische macro-invertebraten.</i> Werkgroep Standaardisatie Macro-invertebraten Methoden & Analyses. Juli 2001.
WEW-19	<i>Zeldzaamheid van de macrofauna van de Nederlandse binnenwateren.</i> Onder redactie van R.Nijboer & P. Verdonschot. Juli 2001.
WEW-20	<i>Ecologisch waterbeheer in de toekomst met een blik uit het verleden.</i> Symposium ter gelegenheid van het afscheid van drs. Jean JP Gardeniers dd 21 februari 2002. Onder redactie van Edwin Peeters, januari 2004.
WEW-21	<i>Geannoteerde standaardlijst van determinatieliteratuur voor Nederlandse aquatische macro-invertebraten.</i> Werkgroep Standaardisatie Macro-invertebraten Methoden en Analyse (WSMMA). Redactie Barend van Maanen en Ton van Haaren.
WEW-22	<i>WAT ER IS, als er WATER IS.</i> Uitgave ter gelegenheid van het veertigjarig bestaan van de WEW. Redactie: Peter Heuts, Lowie van Liere, Bas van der Wal, Bert-Jan van Weeren.

	Tevens Stowa publicatie 2007-10. Juni 2007
WEW-23	<i>Milieu- en habitatpreferenties van Nederlandse zoetwatermacrofauna</i> . Auteurs: W.C.E.P. Verberk, P.F.M. Verdonschot, T. van Haaren, B. van Maanen. Subgroep Autoecologie. Redactie: Rebi C. Nijboer. Mei 2012. Met spreadsheet-bijlage voor de soortenlijst met indicatorwaarden.
WEW-24	<i>Aquatiscche ecologie in Nederland. Functioneren en beheren van zoete en brakke aquatische ecosystemen</i> . Auteur: Henk Hoogenboom, 2014. Tevens Stowa publicatie 2014-25. Uitgegeven door KNNV Uitgeverij, Zeist